

शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्रको तालिम नीति, २०६२

(तत्कालीन शिक्षा तथा खेलकुद मन्त्रालयबाट मिति २०६२/२/२४ मा स्वीकृत)

१. प्राथमिक शिक्षकको हकमा विद्यमान आवश्यक न्यूनतम योग्यताको तह बढाइने छ ।
२. प्राथमिक, निम्न माध्यमिक र माध्यमिक शिक्षकका लागि तोकिएको शैक्षिक योग्यताका अतिरिक्त पूर्वसेवाकालीन तालिमका रूपमा १० महिने शिक्षक तयारी कोर्स लिनुपर्ने व्यवस्था अनिवार्य गरिने छ ।
३. विद्यालय प्रणालीमा शिक्षण पेसाका लागि अध्यापन अनुमतिपत्रलाई एक पूर्वसर्त बनाइने छ । साथै अनुमतिपत्रको नवीकरण गर्ने व्यवस्था पनि गरिने छ ।
४. स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन र शिक्षा ऐनको भावना अनुकूल शिक्षक छनोट प्रक्रियालाई क्रमिक रूपमा स्थानीयकरण गरिने छ ।
५. विद्यालय प्रणालीमा सेवारत तालिम प्राप्त नगरेका सबै शिक्षकहरूलाई यथाशक्य छिटो दश महिने तालिम दिइने छ ।
६. विद्यालय शिक्षाका सबै तहमा शिक्षक विकास व्यवस्थालाई सुदृढीकरण गर्ने उद्देश्यले तालिम, अनुमतिपत्र र पेसागत विकास प्रक्रियालाई एक अर्कामा आबद्ध गरिने छ ।
७. अल्पकालीन तालिम, पुनर्ताजगी तालिम र आवर्तक तालिमलाई प्रमाणीकरण तालिम कार्यक्रमको एक अङ्गको रूपमा गणना गरिने छ ।
८. सेवाकालीन र सेवाप्रवेश शिक्षक तालिमका लागि प्रभावकारी तालिम पाठ्यक्रम र सामग्रीको विकास गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।
९. सुयोग्य, तालिम प्राप्त र प्रतिबद्ध प्रशिक्षकहरू मार्फत् शिक्षक तालिम उपलब्ध गराइने छ ।
१०. अनुकूल सिकाइ वातावरणको उपलब्धताका लागि तालिम सुविधाहरू सुनिश्चित गरिने तथा त्यस्ता सुविधाहरूमा सुधार गरी स्तर वृद्धि गरिने छ ।

११. सबै तह र संस्थाहरूमा तालिम व्यवस्थापनको दक्षतामा सुधार गर्न उपयुक्त उपाय र प्रयत्नहरू अवलम्बन गरिने छन् । यस सन्दर्भमा शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्रलाई आदर्श संस्थाको रूपमा विकास गरिने छ ।
१२. अनुगमन र तालिम उत्तरार्द्ध सहयोग योजनालाई तालिमको गुणस्तर सुनिश्चित गर्ने उपायको रूपमा कार्यान्वयन गरिने छ ।
१३. तालिममा निरन्तर सुधार गर्नका लागि शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्र र यसका विभिन्न तहका संस्थाहरूले अनुसन्धान, अनुगमन र मूल्याङ्कनसम्बन्धी काम गर्ने छन् ।
१४. तालिम संस्था, विद्यालय र शिक्षकहरूको कार्यसम्पादनको मूल्याङ्कन गर्ने कार्यसम्पादन सूचकहरूको विकास एवम् कार्यान्वयन गरिने छ ।
१५. तालिममा प्रशिक्षार्थीले हासिल गरेको उपलब्धिको मूल्याङ्कन गर्न निरन्तर मूल्याङ्कन प्रणालीको प्रयोग गरिने छ ।
१६. सबै कार्यक्रमहरूमा लैङ्गिक दृष्टिकोणले संवेदनशील र सन्तुलित व्यवहार एवम् अभ्यासहरू कायम राख्न गम्भीर प्रयत्नहरू गरिने छन् ।
१७. पद बहाली गर्नु अगाडि सबै तहका प्रधानाध्यापकलगायत नयाँ नियुक्त हुने शिक्षा सेवाका अधिकृतहरू (द्वितीय र तृतीय श्रेणी) का लागि सेवा प्रवेश तालिम एक पूर्वसर्तको रूपमा रहने छ ।
१८. शैक्षिक व्यवस्थापन तालिम सबै तहमा कार्यरत सबै शैक्षिक व्यवस्थापक तथा लागि अनिवार्य हुने छन् ।
१९. पुनर्ताजगी तालिम कार्यक्रम, स्व-अध्ययन सामग्री तथा स्थलगत सहयोग योजनाहरूको माध्यमबाट निरन्तर पेसागत विकासका लागि अवसरहरूको सिर्जना गरिने छ ।
२०. व्यवस्थापकहरूको उत्प्रेरणा तथा मनोबल प्रवर्द्धन गर्ने एवम् उच्च कार्यसम्पादनलाई प्रोत्साहित गर्ने समेत उद्देश्यले विशेष पदस्थापन योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिने छन् ।

२१. तालिम संस्थाहरूमा योग्य, तालिमप्राप्त र प्रतिबद्ध तालिम व्यवसायीहरू उपलब्ध भएको सुनिश्चित गर्न प्रशिक्षकको तयारी, प्रशिक्षकको विकास र अभिप्रेरणा लागि विशेष प्याकेज कार्यक्रम डिजाइन गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।
२२. तत्कालीन तालिम संस्थाहरू (शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्र, दूर शिक्षा केन्द्र, माध्यमिक शिक्षा विकास केन्द्र) लाई एउटै छातामा गाभेर शिक्षक तालिम प्रणालीलाई एकीकृत गरी सुदृढ बनाइने छ ।
२३. प्रत्येक संस्था र निकायको भूमिका र जिम्मेवारीहरू किटान गरी अन्तर्राष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय संस्था एवम् निकायहरूसँग संस्थागत सम्बन्ध कायम गरिने छ ।
२४. तालिम कार्यक्रमहरूको संस्थागत सहकारिता, समन्वय र सञ्चार सुनिश्चित गर्न सार्वजनिक र निजी दुवै तालिम संस्थाहरूका प्रतिनिधिहरू रहेको क्षेत्रीय (Zonal) शिक्षक तालिम समन्वय समिति (शैक्षिक तालिम केन्द्रका सेवा क्षेत्र भित्रको तालिम क्षेत्र समेट्ने समिति) गठन गरिने छ ।
२५. प्राविधिक सहयोग र प्रविधि हस्तान्तरणका लागि शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्रले आंशिक समय काम गर्ने आधारमा अन्य व्यावसायिक संस्थाका विशेषज्ञहरूलाई काममा लगाउन सक्ने छ ।
२६. सङ्गठनात्मक प्रभावकारिता र संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले शैक्षिक जनशक्ति विकास केन्द्र प्रणालीलाई व्यावसायिक स्वायत्तता प्रदान गरिने छ ।